

[Formanden.]

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 17. april, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) *Første behandling af:*

Forslag til lov om kommunale personfradrag m. v.

2) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring af lov nr. 154 af 31. maj 1961 om udbygning og ombygning m. v. af den kgl. veterinær- og landbohøjskole.

3) *Første behandling af:*

Forslag til lov om centre for højere uddannelser og Københavns universitets placering.

4) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om ændring af lov om folkepension. (Forhøjelse af pensionstillæg og ændring af fradragregler m. v.)

forslag til lov om ændring af lov om invalidepension m. v. (Forhøjelse af pensionstillæg m. v. og ændring af fradragregler)

og

forslag til lov om ændring af lov om pension og hjælp til enker m. fl. (Forhøjelse af pensionstillæg og ændring af fradragregler).

Mødet hævet kl. 15.09.

88. møde.

Torsdag den 17. april kl. 13.

Formanden: Medlem af folketinget Ove Munch har meddelt mig, at han ønsker til handelsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren oplyse, om den pr. 21. februar 1969 til folketingets sukkerudvalg meddelte beregning af prisen på sukkerroer er baseret på den mest rationelle teknik, som nu anvendes, og om de til grund for beregningen anvendte gødningstyper er de billigste af de typer, der kan anvendes?“

Medlem af folketinget Albertsen har meddelt mig, at han ønsker til socialministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren snarest tilvejebringe bevillinger til uddannelse af sygehjælpere, plejeassistenter og plejehjemsledere?“

Medlem af folketinget Arne Larsen har meddelt mig, at han ønsker til handelsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Vil ministeren søge gennemført en standardisering af restauranternes målebægersystemer?“

Spørgsmålene vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommande spørgetid.

Den første sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om kommunale personfradrag m.v.

(Lovforslaget (nr. 238) findes i tillæg A. sp. 4445, fremsættelsen i tidenden sp. 4772).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Grünbaum: Det lovforslag, vi skal behandle her, mener vi er et skridt i den rigtige retning, men vi vil gerne stille det spørgsmål, om dette skridt nu også er stort nok. Hvorfor ikke tage skridtet fuldt ud? For folkepensionsbidraget er der jo nu foreslået helt

[Grünbaum.]

samme fradrag som for statsskatten, det vil sige 5.000 kr. Det skal altså gælde fremover for folkepensionsbidrag, men for den kommunale indkomstbeskatning vil man nøjes med en vis tilpasning af personfradraget, så man stadig i et meget stort antal kommuner kan operere med lavere personfradrag, nemlig henholdsvis 4.000 kr. og 3.000 kr. alt efter kommunens indbyggertal. Spørgsmålet er — det er altså kun et spørgsmål, jeg rejser — om det dog ikke ville være hensigtsmæssigt nu, da der er en god lejlighed til det, at bringe også personfradraget ved kommuneskatten på linje med personfradraget ved statsskatten og ved folkepensionsbidraget.

Som jeg nævnte forleden, da vi behandlede forslaget til udskrivningslov, forekommer det i dag ikke rimeligt, at vi i det hele taget skal opkræve indkomstskat af så små indtægter som dem, der her er tale om; det er jo indtægter på under 5.000 kr. Det tror jeg også de allerfleste i det høje ting er ganske enige i. Den indirekte beskatning er jo efterhånden ganske kraftig her i landet. Det kunne måske tale for at sætte personfradraget op, også for de 5.000 kr.s vedkommende, som vi har ved statsskatten. På den anden side, når jeg ikke går ind for det, er det, fordi en sådan forhøjelse af statsskattepersonfradraget, selv om det måske kunne være rigtigt, alligevel ville være forkert i den nuværende situation, fordi vi så ville forøge afstanden til personfradragene ved kommuneskatten, således at differencerne bliver endnu større end dem, vi har i dag. Derfor finder vi, at det lovforslag, der ligger på bordet, går i den rigtige retning, og for så vidt er vi også positive over for det, men vi vil altså gerne have en drøftelse med henblik på mulighederne for en fuldstændig udligning. Vi finder, at situationen netop nu er gunstig for et sådant yderligere skridt, som jo klart nok vil give en betydelig forenkling af vore skatteregler. Man opnår så på én gang den tiltrængte forhøjelse af det skattefri beløb, som vi vistnok alle sammen er enige om ud fra en skattebyrdebetraktning, og samtidig opnår vi en væsentlig administrativ forbedring af skattesystemet.

At det er noget kludder med de lavere personfradrag i den kommunale beskatning, fremgår også klart nok af den bestemmelse

i den kommunale indkomstskattelov, som træder i kraft 1. januar 1970, og som findes i § 6, stk. 2. Denne regel går jo ud på, at de kommuner, der anvender de lavere personfradrag, skal opkræve kommuneskatten med en væsentligt højere procent for den del af indkomsten, der ligger mellem disse lavere kommunale personfradrag og de 5.000 kr., det, man kalder det normale personfradrag — det er altså det, staten og visse kommuner har. Hvis det kommunale personfradrag f. eks. er på 3.000 kr., skal der af de 2.000 kr., der ligger mellem disse 3.000 kr. og de 5.000 kr., opkræves skat til kommunen efter en særlig procentsats, nemlig kommunens egen skatteprocent, og oven i denne skal så lægges den statslige udskrivningsprocent på det første trin i statsskatteskalaen, de 18 pct. Det er de regler, der står i kommunalskattelovens § 6, stk. 2. Hvis kommuneskatten udskrives med f. eks. 13 pct., skal der altså af den nævnte del af indkomsten opkræves ikke mindre end 31 pct. i kommuneskat.

Denne særlige ordning er jo gennemført af rent tekniske grunde, af hensyn til kilde-skatteopkrævningen, men den medfører to ting. For det første, at personfradraget for statsskatten på de 5.000 kr. i realiteten bliver gjort illusorisk. Det nedsættes i virkeligheden til 3.000 kr. for alle skatteydere i disse kommuner, selv om provenuet herved dog går i kommunekassen. Dette viser jo også, at det ganske simpelt er anset for administrativt umuligt i en kommune at arbejde med forskellige personfradrag. Man har været nødt til at gøre personfradragene ens inden for den enkelte kommune. Det var det ene.

For det andet — og det er vel det værste — vil denne ordning, som altså er nødvendig, hvis man vil opretholde forskellige personfradrag, medføre, at de små indkomster i disse kommuner ikke alene skal betale den almindelige kommuneskat — det kan i sig selv være galt nok for disse små indtægter — men de skal samtidig betale de 18 pct. lagt ovenpå. Det mener jeg ikke er rimeligt. Ganske vist vil alle skatteydere i en sådan kommune komme af med 18 pct. af de 2.000 kr., og selve kommuneskatteprocenten kan da nedsættes noget, svarende til merprovenuet herved, men denne nedsættelse kan næppe opveje, jeg tror, jeg kan sige vil over-

[Grünbaum.]

vejende ikke opveje merbelastningen for de små indkomster. De små indkomster får jo i mange tilfælde de 18 pct. lagt ovenpå og vel nok ikke i alle tilfælde den lettelse, der ligger i, at man nu forhøjer bundfradragene fra de nuværende lavere beløb, 2.000 kr. og 2.500 kr., som det er i nogle kommuner, og op til 3.000 kr., der jo bliver det mindste fradrag fremover. Det giver naturligvis en vis lettelse også for de små indkomster, men det vil langt fra, så vidt jeg kan vurdere det på stående fod, kunne opveje belastningen ved, at man lægger 18 pct. ovenpå.

Vi har jo selv været med til at gennemføre denne regel i kommunalskattelovens § 6, stk. 2, men jeg tror, vi må erkende efter nærmere overvejelse, at den virkning, som vi får, og som jeg her har beskrevet, ikke er helt rimelig, og det er svært at se nogen anden vej ud af det dilemma, vi her står over for, end at vi må tage skridtet fuldt ud og gennemføre en ordning, hvorefter personfradraget bliver ens og på 5.000 kr. over hele landet. Det tror jeg bliver konsekvensen af det, men det vil jeg altså gerne have at vi får lejlighed til at drøfte i udvalget.

De øvrige bestemmelser i lovforslaget giver ikke mig anledning til særlige bemærkninger. Vi kan tilsige vor medvirken til en positiv behandling af lovforslaget, idet jeg altså håber, at de tanker, jeg her har fremført, vil få en realitetsbehandling såvel i udvalget som fra ministerens side.

Asger Jensen: Det er jo ikke noget nyt, at man lovgiver på den måde, at kommunerne til en vis grad selv kan bestemme bundfradraget. Vi har jo ofte ændret ved det her i tinget, men der har aldrig været finansministre, der har turdet foreslå, at de skulle være fuldstændig ensartede, og derfor er det vel heller ikke sandsynligt, at man kan gå dette skridt i denne omgang. Men jeg mener, det er et betydeligt skridt i den retning, man går ved det lovforslag, der her foreligger.

Jeg skal ikke være uenig med hr. Grünbaum i, at man bør stille efter at få fradraget gjort ensartet, men jeg synes, der må være grænser for, hvor store skridt man kan tage i den retning. Vi står jo nu midt i kommunesammenlægningerne, og vi når ikke, heller ikke til 1. april 1970, at få afskaffet alle små

kommuner, og dér vil det jo blive nogle kolossale beskatningsprocenter, der skal sættes, hvis man sætter bundgrænsen op dér til samme niveau som for statsskattens vedkommende.

Endnu i skatteåret 1968-69 var der lige ved 600 kommuner, der havde bundfradrag på 4.000 kr. for ægtepar og 2.000 kr. for enlige, og skal det sættes op efter statens regler, betyder det, at det skal sættes op til 10.000 kr. og 5.000 kr., altså noget mere end en fordobling. Jeg synes nok, det er et mål, det er værd at sætte sig. Når vi nu får de større kommuner, bør vi have et ensartet bundfradrag, men jeg synes, det er et godt skridt ad vejen, regeringen her har foreslået vi går.

Jens Chr. Christensen: Lovforslaget er jo en konsekvens af, at vi nu går over til kilde-skatten, og jeg vil på venstres vegne tilsige vor medvirken til, at det kan blive gennemført.

Jeg vil da gerne give hr. Grünbaum ret i, at det var rart, om vi kunne være nået frem til det samme fradrag i alle kommuner, men vi må jo indrømme, at vi står i den situation, at vi knap nok er færdig med at drage de nye kommunegrænser, og ingen ved, hvordan indkomstmassen vil blive i de nye kommuner. Derfor tror jeg, det er rigtigt, at man overlader til kommunernes eget skøn, om de vil anvende det højeste fradrag, de 5.000 kr. pr. person, eller i de mindre kommuner, som det er foreslået, vil nøjes med et mindre fradrag. For vi må jo indrømme, at hvis man siger, at hver kommune skal anvende det store fradrag, vil det betyde en langt, langt højere skatteprocent i de fattigste kommuner. Men jeg giver da hr. Grünbaum ret i, at det må være rimeligt at stille efter, at alle kommuner kunne anvende samme personfradrag.

Jeg kan på venstres vegne tilsige støtte også til de øvrige bestemmelser i de andre paragraffer.

Martin Pedersen: Det er jo rigtigt, at indkomstbeskatningen her i landet efterhånden er blevet meget høj. Det er ikke længere sådan, at man kan sige, at indkomstbeskatningen er høj for store indtægter og for mellemstore indtægter, den er også overordentlig trykkende for små indtægter. Vi

[Martin Pedersen.]

må derfor fra det radikale venstres side hilse med tilfredshed, at man nu for kommuneskattens vedkommende søger at lempe derpå. Det er jo et meget betydeligt skridt, man tager, når man nu forhøjer bundgrænsen fra 3.000 kr. til 5.000 kr. for enlige og fra 5.000 kr. til 10.000 kr. for forsørgere. Det vil dog betyde, at en lang række meget små indtægter — alle under 5.000 kr. for enlige og alle under 10.000 kr. for forsørgere — bliver skattefri i en stor del af landet.

Vi kan være enige med hr. Grünbaum i, at det er beklageligt, at vi ikke kan tage skridtet fuldt ud, men vi er i det radikale venstre forstående over for, at så længe vi ikke har fået kommunesammenlægningen gennemført, og så længe den nye byrdefordelingsordning ikke er begyndt at virke, vil det kunne blive en for hård belastning for en lang række af små kommuner at gå videre. For de store og velstillede kommuner lader det sig imidlertid sagtens gøre, og der vil jo alligevel som følge af ændringen her blive tale om en overflytning af skat i ikke ubetydelig grad fra de mindste indtægter til de største. Man har her i København foretaget en beregning over virkningen og kommer til det resultat, at der vil blive tale om en overførsel fra de mindste indtægter og mindre indtægter til de større på ca. 140 mill. kr.; man har beregnet, at alle forsørgere med en indtægt på under 40.000 kr. vil få en skattelettelse og alle forsørgere med indtægter på over 50.000 kr. en skatteforhøjelse, medens det for indtægter derimellem vil gå nogenlunde lige op. For ikke-forsørgere ligger de tilsvarende tal på omkring det halve.

Vi vil fra vor side være rede til en velvillig behandling af det foreliggende lovforslag i skatteudvalget.

Ømann: Der er jo nu forleden gennemført ensartede fradragregler for statsskat og for folkepensionsbidrag, men ensartetheden med hensyn til kommuneskatten kniber det åbentbart med.

Lovforslaget afslører — hvis dets forudsætninger er rigtige — at der er langt igen, når det drejer sig om en reel ligestilling af vilkårene i Danmarks forskellige kommuner. Trods regeringens udligningsbestrebelse, trods favoriseringen af venstrekommunerne, trods kommunesammenlægningerne, er det

altså ikke lykkedes at skabe vilkår for en ensartet skattepåligning i det relativt lille administrative område, som Danmark jo udgør.

Vi har altså efter lovforslagets forudsætninger det problem, at et antal kommuner — og det synes efter bemærkningerne at være et stort antal kommuner — er henvist til at fordele deres udgifter på indkomster, der ligger på et meget lavt niveau. Om dette problem skal klares på den her anviste facon eller ved andre foranstaltninger, er ikke bare et administrativt problem. Det her anviste princip giver en forskel i beskatningen fra kommune til kommune, som særlig mærkes af de lavere indtægtsgrupper, og her er der jo grund til at henvise til reglen i kommuneskattelovens § 6, stk. 2, om den særlig høje beskatning af den indtægtsandel, der ligger imellem det anvendte skattefri beløb og det i statsskatteloven anordnede beløb på 5.000 kr. En regel, der nærmest føjer spot til skade.

I det hele taget er det vel et spørgsmål, hvor stort behovet er for at beholde disse skatteforskelle efter de kommunesammenlægninger, som er sket, og lovforslagets bemærkninger giver ikke nogen forklaring på, hvor stort behovet egentlig er. Det er altså noget, som vi må have tal for i udvalget, og der må fra forhandlingerne om kommuneskattelovene ligge et stort materiale, som vi kan anvende.

Vi skal tilsige vor saglige medvirken ved udvalgsbehandlingen.

Sigsgaard: Hvis byrdefordelingen havde været i orden, så kommunerne var nogenlunde ligestillet rent økonomisk, eller hvis der havde været udsigt til, at byrdefordelingen kommer i orden, var der jo ingen grund til at gennemføre lovforslagets hovedbestemmelse om adgangen til at arbejde med forskellige personfradrag i de forskellige kommuner.

Sigtet med forslaget til ny byrdefordeling var bl. a., at de fattige kommuner skulle stilles bedre, end de er i dag, og der skulle ske en omflytning af midler fra Østdanmark til Vestdanmark. Men nu ligger der jo efterhånden ret klare tal for, at der kun bliver meget lidt ud af den omflytning efter de lovforslag, som regeringen er fremkommet med. De fattige kommuner vil fortsat være fattige.

[Sigsgaard.]

Nu er det jo sådan, at de store skatteydere i de fattige kommuner skal beskyttes af regeringens 66 $\frac{2}{3}$ pct.s skatteloft. De fattige kommuner er nødt til at udskrive en høj kommuneskat, og hvis skatten dér ryger op over de 66 $\frac{2}{3}$, ja, så slipper de store skatteydere for det skattebeløb, der ligger over loftet; de får et nedslag i statsskatten. De bliver altså beskyttet, de store skatteydere, de bliver med andre ord ikke ramt, hvis kommunen er nødt til at brandskatte borgerne, fordi folketinget ikke har gennemført en ordentlig byrdefordeling. Men alle andre end folk med disse store indkomster og ganske særlig folk med små indkomster vil blive ramt meget hårdt og vil komme til at betale ekstra store skatter i de fattige kommuner, og det er jo også tit de kommuner, der er tyndt befolket. En lønarbejder i en jysk landkommune f. eks. har jo langt dårligere løn end en kollega i en stor by, og nu skal han altså ikke bare lønnes ringere, men også beskattes hårdere end andre i samme erhverv andre steder i landet. Det er en meget ulige behandling af folk i samme situation, og derfor må VS gå ind for ens personfradrag i alle kommuner svarende til personfradraget for statsskatten. Men jeg vil understrege, at det jo ikke er, om jeg så må sige, de kunstigt lave indkomster, vi gerne vil støtte; det er ikke de indkomster, der er lave på grund af skattebedrageri, og derfor er der grund til også i denne sag at opfordre regeringen til at gøre en indsats imod skattesnyderiet.

Jeg vil altså gerne gentage, at lovforslaget her med de varierende personfradrag burde være overflødig, og hvis regeringen havde troet på, at den levede op til den målsætning, som den selv proklamerede i forbindelse med byrdefordelingen, ja, så havde lovforslaget været overflødig, eller også ville det lynhurtigt blive det, nemlig når den nye byrdefordeling begyndte at virke.

Der er altså stadig væk vel den teoretiske mulighed, at vi får en ordentlig byrdefordeling, at regeringen erkender, at de forslag, som den er fremkommet med, er utilstrækkelige — det ligger der klare tal for. Og enten må man så, som Købstadforeningen siger, ind på større statsrefusioner, hvis man vil opretholde sigtet og skabe større lighed mel-

lem de forskellige kommuner, hvis man vil skabe en bare nogenlunde økonomisk ligestilling, eller også må man til alvorligt at overveje det forslag, som jeg på VSs vegne antydede for nogen tid siden her i folketinget, og som SF også har været inde på: at man simpelt hen afskaffer kommuneskatten og efter en ordning, som jeg ved denne tidligere lejlighed skitserede, giver kommunerne andel i statsskattens provenu.

Det er måske for meget forlangt af regeringen, at den skulle gå så vidt. Men jeg tror altså, at tiden er kommet, hvor regeringen nøje må overveje situationen: at sigtet med byrdefordelingen, der er udmærket, ikke vil blive nået med de forslag, som er fremsat. Jeg henstiller, at man overvejer den situation og så venter lidt med at gennemføre dette lovforslag for at se, om det ikke med tiden kunne gå hen og blive overflødig. Jeg håber det.

Den fg. indenrigsminister (*Thestrup*): Jeg vil gerne takke ordførerne for den, jeg kan næsten sige helt igennem velvillige behandling, som dette lovforslag har fået. Jeg er naturligvis helt villig til at drøfte den af hr. Grünbaum nævnte ordning i udvalget. Jeg indser, som ordførerne gør det, den betydning, det ville have, at der blev ensartede bundfradrag i stat og kommune; men som de fleste af de øvrige ordførere også var inde på, er jeg i tvivl om, hvorvidt vi kan gøre det nu.

Hr. Ømann spurgte, om det var nødvendigt at beholde disse forskelle efter de kommunesammenlægninger, der er sket. Min frygt er den, at kommunesammenlægningerne ikke er så langt fremme, at vi på nuværende tidspunkt kan afskaffe disse forskelle.

Hr. Sigsgaard var inde på tanken om, at hvis byrdefordelingen var helt i orden, så skulle en bestemmelse som den, der har været drøftet her, være uforuden. Endvidere opfordrede hr. Sigsgaard os til at gøre en indsats mod skattesnyderi. Jeg tror, vi fra alle sider er klar over, at det er en meget vigtig ting at gøre denne indsats, og jeg kan sige, vi er fra alle sider også klar til at ville gøre denne indsats mod skattesnyderi.

Må jeg alt i alt takke for den velvillige behandling af lovforslaget.

Grünbaum: Jeg vil gerne takke ministeren for tilsagnet om, at vi i hvert fald kan se på det i udvalget og drøfte de tanker, jeg har været inde på.

Og så vil jeg gerne sige, at jeg tror, at ordførerne for de tre regeringspartier måske ikke har fået helt fat i den nye bestemmelse i kommuneskattelovens § 6, stk. 2, som jo vil betyde, at der bliver en særlig belastning, når vi har disse forskellige personfradrag. Man får naturligvis en lettelse derved, at bundfradraget går op, idet det lavest bliver 6.000 kr. for ægtepar, men man får alligevel en større belastning i de kommuner, hvor man stadig væk vil have en forskel mellem personfradragene, idet man dér også skal beskatte differencen mellem det lavere kommunale bundfradrag og statsbundfradraget med statsskatteprocenten.

Lad mig nævne et eksempel. Lad os tage en kommune, hvor man for et ægtepar fastsætter 6.000 kr. som personfradrag. Differencen mellem de 6.000 kr. og statsskattefradraget på de 10.000 kr. skal her beskattes med 18 pct. Det bliver 18 pct. af 4.000 kr., eller 720 kr., man — foruden den almindelige kommuneskat af de 4.000 kr. — får i merbelastning i forhold til de kommuner, hvor der anvendes det samme fradrag på 10.000 kr. ved både kommuneskat og statsskat.

Det synes jeg lige man skal drøfte igen i udvalget, fordi situationen jo nu er særlig gunstig for at lave en ændring, netop fordi man er inde i hele kommunalreformen og byrdefordelingsreformen. Der er jo ingen, der forestiller sig, at disse måske fattige kommuner skal bære yderligere byrder, men så må man jo indrette ordningen således, at der bliver givet nogle flere penge til de pågældende kommuner.

Jens Chr. Christensen: Kun den korte bemærkning til hr. Grünbaum, at jeg i hvert fald ikke har fået det galt i halsen. Vi kan da udmærket se, at der vil blive en forskel fra den ene kommune til den anden, men vi kan også vende det om og sige, at hvis man har

det store bundfradrag i alle kommuner, så kan resultatet meget let blive, at de få borgere med en stor indkomst i de pågældende kommuner flytter derfra, og så bliver det endnu værre. Derfor tror jeg, det er rigtigt, i hvert fald indtil vi har set, hvordan de nye kommunegrænser kommer til at forme sig, og hvilke indkomstmasser man har i de forskellige kommuner, at lade det være overladt til kommunalbestyrelsen de pågældende steder at fastlægge det fradrag, man ønsker.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Efter de faldne udtalelser foreslår jeg, at lovforslaget henvises til udvalget angående forslag til lov om udskrivning af indkomst- og formueskatten til staten. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om ændring af lov nr. 154 af 31. maj 1961 om udbygning og ombygning m.v. af den kgl. veterinær- og landbohøjskole.

(Lovforslaget (nr. 227) findes i tillæg A. sp. 4499, fremsættelsen i tidenden sp. 4752).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Chr. Thomsen: Selv om lovforslaget er temmelig kortfattet, vil jeg alligevel gerne have lov at knytte nogle bemærkninger til det.

Når det er gået sådan, at man, efter at man havde fået loven vedtaget og erhvervet byggegrundene i Odense, i en årrække ikke har fået påbegyndt nogen bebyggelse derovre, så ligger det jo i, at man mente, at det var rigtigt at give det lægevidenskabelige fakultet fortrinsret, og at man af økonomiske grunde holdt lidt tilbage med landbohøjskolen. Dertil kom vel også den diskussion, der senere er opstået om, hvorvidt den ændring, der sker i landbrugets struktur, ikke